

Institutt for lærerutdanning og skoleutvikling
Universitetet i Oslo

for studenter i videreutdanning ved Politihøgskolen
11. februar 2011

- ▶ å reise spørsmål
- ▶ å skissere svar
- ▶ å vurdere & forbedre

POLITIHØGSKOLEN

En innføring i ∞ femavsnittsmetoden ∞

Formål:

Dette skriveverkstedet skal gi deltakerne noen enkle og allment nyttige verktøy for *skrivetrening*, *tekstutvikling* og for *startfasen* av skrivearbeid. Med denne metoden kan du trene deg til å alltid kunne skrive et par sider utkast på en halv time.

Arbeidsmåten vil være praktisk nyttig som teknikk for egen skriving, som redskap for skrivesamarbeid, og som teknikk for skriveledelse.

I opplysningens tjeneste

~medborgerlig dannelse~

Hva skal drøfting og argumentasjon tjene til?

1. **Hindre blodbad** (demokrati & rettsstat) ved å utøve konflikter gjennom ordstrid
2. **Utvikle enighet** (f. eks. parlamentarisme) finne felles grunn i *stridsspørsmål*
3. **Danne medborgere** (skole) som er i stand til å tale sin egen sak
4. **Fjerne tvil** (vitenskap) finne sikker grunn i *tvilsspørsmål*
5. **Alt i alt: å opplyse saken ...**
... til beste for fellesskapet

Dermed er det en grunnleggende demokratisk ferdighet å tåle både motargumenter og nederlag

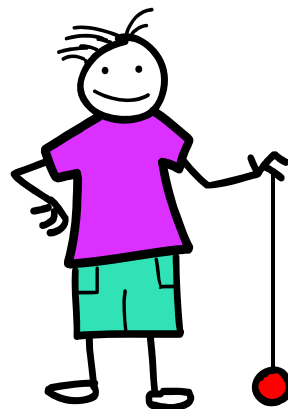

Med STOR eller LITEN skrift?

I voksen alder er skriving erfaring + vaner.

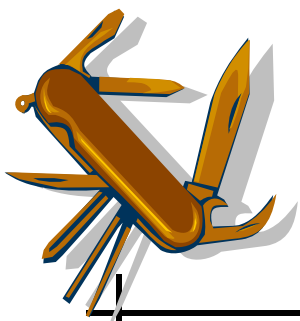
www.skrivekurs.uio.no

- ✓ I læreres undervisningsopplegg er skriving som regel forbundet med STORE arbeidsoppgaver, særlig *rapportering*, eksamensforberedende *prøver*, og selve *eksamen*.
- ✓ Etter mange års *trening* på slik skoleskriving er du *vant* til å skrive stort, og med veldig alvor:
 1. **alene**
 2. **i siste liten**
 3. **uten tid til forbedring**
 4. **uten å se deg tilbake**
- ✓ *Hensikten med dette skrivekurset er å vise fram SMÅ skriveaktiviteter som kan integreres i det daglige arbeidet over tid: små skritt og liten skrift. Her får du små verktøy; til å komme i gang, til problemstilling, til skisseskriving, til omdisponering, og til forbedring av tekst ...*
- ✓ *... små treningsting, til å få litt dilla på?*

k.h.flyum@ils.uio.no

© Karl Henrik Flyum, februar 2011

Å komme i gang

~ en dialektisk metode ~

Friskriving og idéutvikling – i 7 trekk:

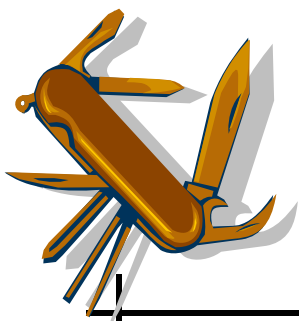
1. Friskriving (3-5 minutter)
2. Hovedbudskap (1 setning)
3. Spørsmål
(NB: *strid* eller *tvil*; *to* eller *mange* svar?)
4. Alternative spørsmål
5. Diskuter og vurder
6. Velg
7. Forklar

Hver av disse deløvelsene er i seg selv en liten *vending*, en liten skrivestrategi – dermed er hele øvingssettet et slags sammenleggbart lommeverktøy.

Påstand:

Å formulere en problemstilling tar ca. 7 minutter

Responsråd

~ gjensidig veiledning ~

To tommelfingerregler når du skal gi respons, for eksempel kommentarer til et førsteutkast:

1. Lær deg å se **hva som er fått til**
2. Lær deg å **stille gode veiledende spørsmål**

✓ NB!

Når du gir respons

- ✓ Ikke gi **for mye** respons
- ✓ Unngå **tomt skryt, jåleri** og **språkpirk**

Når du får respons:

- ✓ **si minst mulig** og
 - ✓ **noter mest mulig**
-
- ✓ NB!! Samarbeid om skriving må begynne i tide. Fagskriving læres langsomt ved gjensidig veiledning; ved å skrive fag sammen med andre fagfolk, i faglige sammenhenger.

Femavsnitts-skissen

~ å skrive en skisse, like greit ~

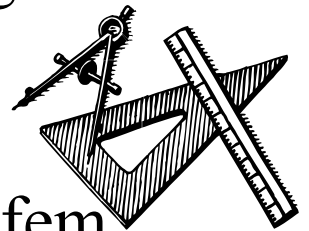
En drøy halvtimes arbeid gir 1-2 sider maskin-skrevet tekst – selv på en dårlig dag; det er en hel liten begynnelse:

✓ Skriv fem setninger;

1 først én setning der du presenterer emnet du vil bruke.

2, 3, 4 Deretter nevner du tre moment som utvikler emnet; hvert moment sin setning.

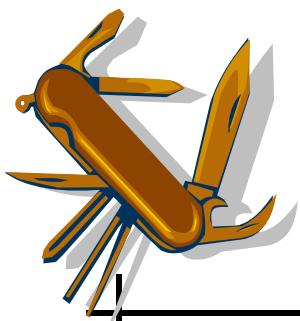
5 Avslutt med å lage én setning som sammenfatter.

✓ Og så kan du utvide hver av disse fem setningene til et avsnitt.

Dermed har du en femavsnitts skisse, med *begynnelse - midte - slutt*

<i>Presentasjon</i> Etos	<i>Hoveddel</i> Logos	<i>Sammenfatning</i> Patos
Vis at du tar hensyn!	Vis at du er rimelig!	Vis at du tar ansvar!

Q.E.D.*

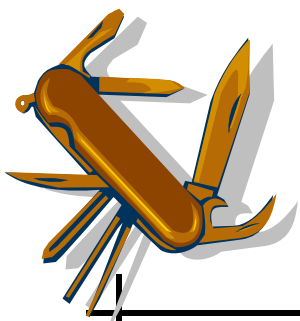
= femavsnittsmetoden =

Erfaringene her & nå har bevist at:

1. Du kan:
 - a. skrive fem minutter i full fart, om nesten hvilket som helst emne, uten å tenke deg om først; **press-skriving**
 - b. formulere et **hovedbudskap** i én setning
 - c. ta enhver setning og gjøre den om til et **spørsmål**
2. Du kan, til ethvert emne:
 - a. *nevne emnet*
 - b. *nevne 1-2-3 moment som utvikler emnet (for det 1., for det 2., for det 3...)*
 - c. *sammenfatte*
3. Du kan: gi og motta veiledning

Dermed har du et fullgodt utgangspunkt. Nå er det bare å trene, så går det bra. Det er stadig *trening* som er veien til *mestring*.

Fem i startfasen

~ prosjektbeskrivelse ~

1. *Hva har du tenkt å undersøke?*

Presentasjon (kort)

2. *Hva spør du om, og hvorfor?*

Problemstilling

3. *Hvilke bevismidler tror du finnes?*

Materiale

4. *Hvordan vil du bruke dem?*

Metode

5. *Hva venter du i beste fall å oppnå?*

Sammenfatning (kort)

Fem i farten

~ framdriftsrapport ~

- 1. Hva er det, emnet du arbeider med for tiden? Og hvordan ble det mulig?*
- 2. Hva har skjedd fram til nå?*
- 3. Hva er det viktigste akkurat nå?*
- 4. Hvordan tror du det går videre - hva er neste utfordring?*
- 5. Og hva oppnår du i beste fall med dette arbeidet?*

IMRaD

~ *vitenskapsartikkelen* ~

Verdens mest anbefalte form for *rapporterende* vitenskapelige artikler. Her operasjonalisert ved hjelp av spørsmål og femminutters skriving:

www.skrivekurs.uio.no

✓ Introduction

1: Hva er det du har gjort?

✓ Material and Methods

2: Hva brukte du, og hvordan?

✓ Results

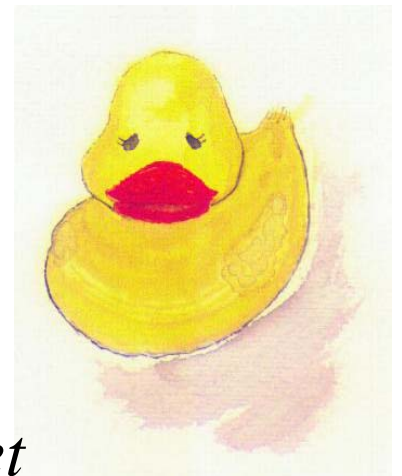
3: Hva ble resultatet?

... and ...

✓ Discussion

4: Hva betyr resultatet

5: Hva sier de andre?

k.h.flyum@ils.uio.no

Litteratur/teoribasert skisse

~ vurdering - review - drøfting ~

www.skrivekurs.uio.no

1. *Presentasjon*
2. *Hva sier én kilde?*
(... på den ene side ...)
3. *Hva annet sier en annen kilde?*
(... på den annen side ...)
4. *Sammenligning og vurdering*
(... så hva skal man tro ...)
5. *Sammenfatning*
(... alt i alt ...)

Treningstips 1:

finn korte fagtekster, og lag sammendrag av dem, ved å skrive 1 setning til hvert avsnitt.

Treningstips 2:

Denne skissen ligner en typisk IMRaD-innledning:

1. Forsker A har undersøkt ...
2. Forsker B har undersøkt ...
3. Det gjenstår da å undersøke ...

k.h.flyum@ils.uio.no

Hva har vi lært å lage?

~ én teknikk for alskens tekster ~

- ✓ ½-3 minutter muntlig replikk?
- ✓ 3-15 minutter muntlig innlegg?
- ✓ 1,5-2 maskinsider på 30-45 minutter?
- ✓ 30-45 minutter muntlig foredrag?
- ✓ 8-10 maskinsider på en rolig dag? §*nei!?!#*
- ✓ Egen skriving, skriveveiledning, skriveledelse?

Arbeidsteknikken med femavsnitts skisser virker ganske enkelt fordi *den bygger på overkommelighet* for oppmerksomheten vår. (Korttidsminnet har 7+/-2 plasser. Så dermed tar vi lettest til oss oppskrifter med fem eller færre punkt.) I tillegg passer metoden for trening av *konsentrasjonsspennet*. De aller fleste *instrumentelle* tekstmodeller vil kunne tilpasses denne malen.